

แผนการใช้ที่ดินตำบลบ้านเสด็จ
อำเภอเคียนซา
จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สถานีพัฒนาที่ดินสุราษฎร์ธานี
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11
กรมพัฒนาที่ดิน 2566

คำนำ

การจัดทำแผนการใช้ที่ดินดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 72 (1) ที่ได้บัญญัติให้มีการวางแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดิน ตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยแผนการใช้ที่ดินตำบลบ้านส้อง อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้นำแนวคิดขององค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO) และ โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme: UNEP) มาปรับใช้ คือ ความเหมาะสมทางกายภาพ ความเหมาะสมทางเศรษฐกิจ การยอมรับจากสังคม การสร้างความยั่งยืนให้สิ่งแวดล้อม และเสนอทางเลือกการใช้ที่ดิน ร่วมกับวิธีการที่จำเป็นอื่น ๆ เช่น กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน เป็นต้น

กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดินร่วมกับสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11 และ สถานีพัฒนาที่ดินสุราษฎร์ธานี ในการดำเนินงานวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล โดยพิจารณา ภาพรวมของสภาพปัญหาในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม วิเคราะห์และ สังเคราะห์ข้อมูลนำไปสู่การวางแผนการใช้ที่ดินที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ โดยผ่าน กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ในการระบุปัญหา ความต้องการของเกษตรกรและผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย ทั้งนี้ สถานีพัฒนาที่ดินสุราษฎร์ธานีได้จัดทำแผนกิจกรรม/โครงการ เพื่อขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินให้เป็นรูปธรรมเพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีการใช้ที่ดินอย่างถูกต้องเหมาะสม รักษาสภาพแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

สถานีพัฒนาที่ดินสุราษฎร์ธานี

กันยายน 2566

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ง
สารบัญรูป	จ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน	1-1
1.2 หลักการและเหตุผล	1-1
1.3 วัตถุประสงค์	1-1
1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-2
1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-2
1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล	1-3
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-3
2.3 สภาพภูมิประเทศ	2-3
2.4 สภาพภูมิอากาศ	2-3
2.5 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-5
2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-8
บทที่ 3 สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ	
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-2
3.3 ทรัพยากรดิน	3-2
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA)	
4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-5
บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน	
5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ	5-1
5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล	5-2
5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน	5-3

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 6	แผนการใช้ที่ดิน	
6.1	การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	6-1
6.2	แผนการใช้ที่ดิน	6-2
บทที่ 7	การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	
7.1	ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2	กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2566	7-1
7.3	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น	7-2
7.4	ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-3
	เอกสารอ้างอิง	อ-1

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2-1	สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2536-2565	2-4
2-2	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี	2-6
2-3	จำนวนประชากรและครัวเรือนตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเคียนซาจังหวัดสุราษฎร์ธานี	2-8
2-4	จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตรตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี	2-9
2-5	รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2565	2-10
3-1	ทรัพยากรดิน ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี	3-6
5-1	ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	5-2
5-2	ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี	5-3
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี	6-4
7-1	กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตเกษตรกรรมที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2566-2570	7-6
7-2	สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน	7-7
7-3	เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี แผน 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570)	7-8

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
1-1	ขั้นตอนการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	1-3
2-1	ขอบเขตการปกครองตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี	2-2
2-2	สมุดของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดสุราษฎร์ธานี	2-5
2-3	สภาพการใช้ที่ดินตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี	2-7
3-1	ทรัพยากรดิน ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี	3-8
4-1	การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี	4-4
4-2	ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี	4-5
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี	6-5
7-1	การชะล้างพังทลายของดินในเขตการใช้ที่ดิน ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี	7-5

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 72 รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังต่อไปนี้

(1) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน...

1.2 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันกรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการวางแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศเรียบร้อยแล้วซึ่งเป็นการวางกรอบเชิงนโยบายมุ่งเน้นการพัฒนาด้านการเกษตรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนและในขณะเดียวกันต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการรักษาคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม แต่ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินในระดับพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและรักษาฐานการผลิตด้านทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนตลอดห่วงโซ่อุปทาน แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลจึงถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานดังกล่าว

ทั้งนี้กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดิน ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คือ “เป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั้งประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

1.3 วัตถุประสงค์

1.3.1 เพื่อรักษาเสถียรภาพของทรัพยากรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนภายใต้การพัฒนา
ด้านต่างๆ ของตำบล

1.3.2 เพื่อให้การใช้ที่ดินมีผลตอบแทนสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่อย่างยั่งยืน

1.3.3 เพื่อให้เกิดการกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นและอยู่บนหลักการของโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio – Circular- Green - Economy Model : BCG Model)

1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.4.1 ระยะเวลา 1 ตุลาคม 2565 –30 กันยายน 2566

1.4.2 สถานที่ ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.5.1 รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ประกอบด้วย

1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน เขตป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

2) ด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น การถือครองที่ดิน ลักษณะทางเศรษฐกิจของตำบล จำนวนประชากร

3) ด้านนโยบายและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ยุทธศาสตร์ภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล

1.5.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการด้านต่าง ๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และเกษตรกรในตำบล

1.5.3 ประเมินคุณภาพของที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกที่มีมูลค่าของตำบล

1.5.4 ส่งเคราะห์ข้อมูลจากข้อ 1.5.1 ถึง 1.5.3 เพื่อใช้ประกอบการวางแผนการใช้ที่ดิน

1.5.5 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

1.5.6 รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น

1.5.7 ปรับปรุง (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินฉบับสมบูรณ์

1.5.8 นำแผนการใช้ที่ดินเข้าสู่คณะทำงานวิชาการของเขตฯ เพื่อตรวจสอบความครบถ้วน/สมบูรณ์ของเนื้อหาและองค์ประกอบ

1.5.9 เผยแพร่แผนการใช้ที่ดินเพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนการดำเนินงาน ประกอบด้วย

1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น นำแผนการใช้ที่ดินที่จัดทำขึ้นไปประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาของตำบล เพื่อนำไปสู่การของบประมาณที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพด้านการผลิตและสถานภาพของทรัพยากรของตำบล

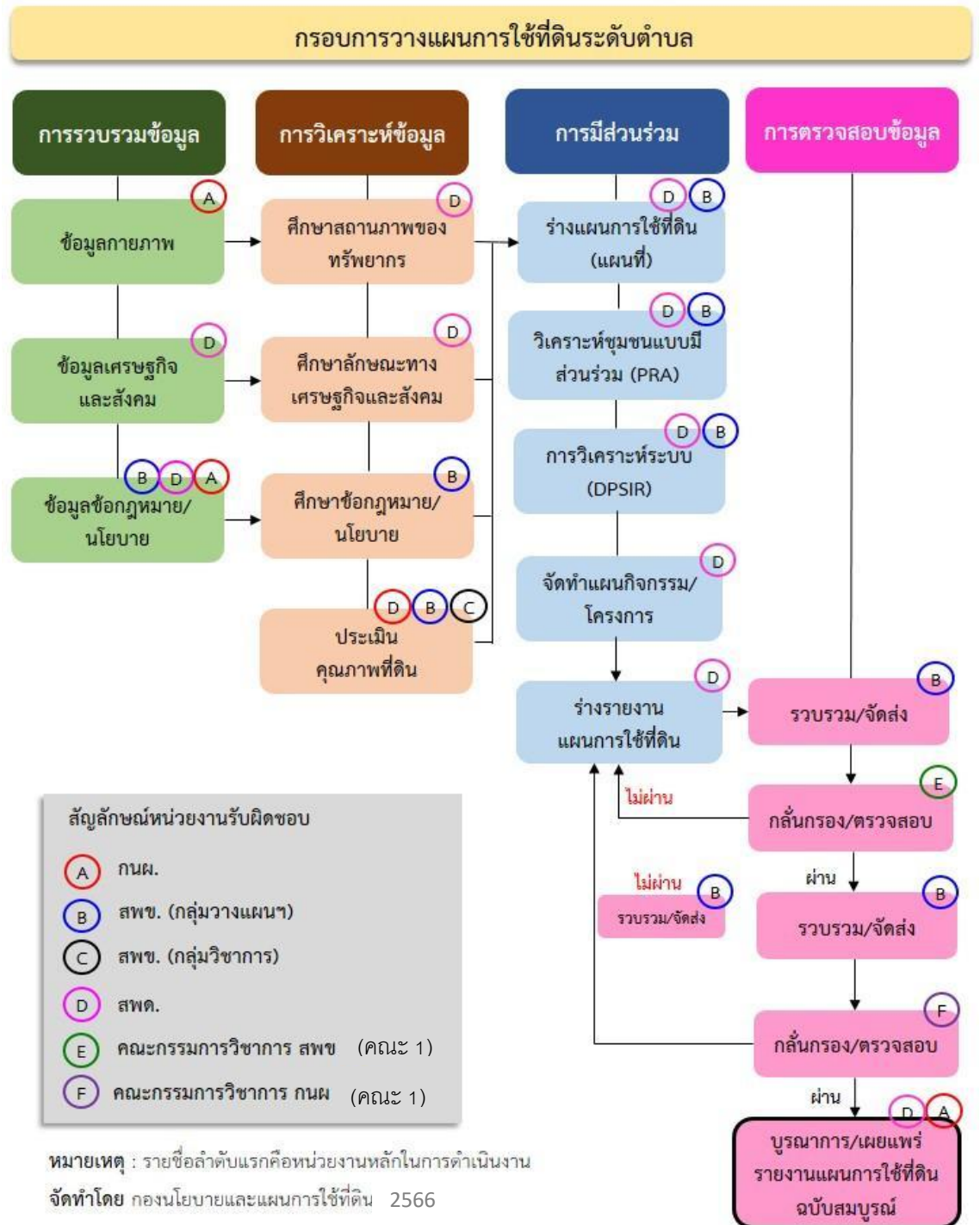
2) กรมพัฒนาที่ดิน โดยสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด กำหนดแผนงาน/โครงการ /กิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขตและสามารถใช้ประกอบการขอ งบประมาณในพื้นที่อย่างมีหลักการและเป็นที่ยอมรับ

3) หน่วยงานราชการอื่น ๆ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบแผนงาน/โครงการ /กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขต

ขั้นตอนการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแสดงดังรูปที่ 1-1

1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล

ตำบลแห่งการเรียนรู้ ชุมชนเข้มแข็งน่าอยู่ ครอบคลุมโครงสร้างพื้นฐานบริหารจัดการโปร่งใส ก้าวไกลเศรษฐกิจพอเพียง (เทศบาลตำบล บ้านเสด็จ , 2566)

รูปที่ 1-1 ขั้นตอนการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของอำเภอเคียนซา มีพื้นที่ประมาณ 309 ตารางกิโลเมตร หรือ 193,231 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้ (รูปที่ 2-1)

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ต.บ้านทำเนียบ อ.คีรีรัฐนิคม ต.ตะพาน อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี

ทิศใต้ ติดต่อกับ ต.ปางสวรรค์ อ.พระแสง ต.พ่วงพรมคร อ.เคียนซา จ.สุราษฎร์ธานี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ต.เคียนซา ต.อรัญคามวารี อ.เคียนซา ต.พ่วงพรมคร จ.สุราษฎร์ธานี

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ต.ต้นยวน ต.คลองชะอุ่น อ.พนม จ.สุราษฎร์ธานี

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 20 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านควนกลิ้ง	หมู่ที่ 11 บ้านราษฎร์พัฒนา
หมู่ที่ 2 บ้านหน้าเขา	หมู่ที่ 12 บ้านระพีพรรณ
หมู่ที่ 3 บ้านทับเก่า	หมู่ที่ 13 บ้านทับแปด
หมู่ที่ 4 บ้านทับใหม่	หมู่ที่ 14 บ้านสายวารี
หมู่ที่ 5 บ้านโนนปราบ	หมู่ที่ 15 บ้านสันติสุข
หมู่ที่ 6 บ้านสีทอง	หมู่ที่ 16 บ้านศรีวิชัย
หมู่ที่ 7 บ้านคลองปาน	หมู่ที่ 17 บ้านศรีงาม
หมู่ที่ 8 บ้านเขารักษ์	หมู่ที่ 18 บ้านประชาธรรม
หมู่ที่ 9 บ้านควนเจริญ	หมู่ที่ 19 บ้านเขาไพรเกษตร
หมู่ที่ 10 บ้านเขาสามยอด	หมู่ที่ 20 บ้านมิตรสัมพันธ์

2.3 สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะพื้นที่ทั่วไปส่วนใหญ่เป็นที่ดอน สภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย ลูกคลื่นลอนลาด ลูกคลื่นลอนชัน และพื้นที่สูงชัน มีภูเขากระจายตัวอยู่ทางด้านทิศตะวันตกของตำบล เป็นส่วนหนึ่งของลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนบน มีแหล่งน้ำที่สำคัญ เช่น คลองโหยน คลองบางประคองตะพาน ห้วยแห้ง อ่างเก็บน้ำบ้านควนกลิ้ง

2.4 สภาพภูมิอากาศ

จากการศึกษาสถิติภูมิอากาศ (พ.ศ.2536-2565) พบว่า ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 อุณหภูมิ

มีอุณหภูมิโดยเฉลี่ยทั้งปี 26.9 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 32.4 องศาเซลเซียส ในเดือนเมษายน และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 23.0 องศาเซลเซียส ในเดือนมกราคม

2.4.2 ปริมาณน้ำฝน

มีปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี 2,046.7 มิลลิเมตร มีฝนตกประมาณ 164 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุด ในเดือนพฤศจิกายน มีปริมาณฝน 386.3 มิลลิเมตร และมีฝนตกประมาณ 19 วัน

2.4.3 สมดุลน้ำเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (พ.ศ.2536-2565) ณ สถานีตรวจอากาศเกษตร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูกาลเพาะปลูกพืช ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือ ปริมาณน้ำฝน และศักยภาพการคายระเหยน้ำอ้างอิง (ET_o) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman-Monteith สามารถสรุปสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยน้ำฝนได้ดังนี้

ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืชได้ตลอดทั้งปี

ช่วงที่มีน้ำมากเกินพอ เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนเมษายนถึงกลางเดือนมกราคม (ตารางที่ 2-1 และรูปที่ 2-2)

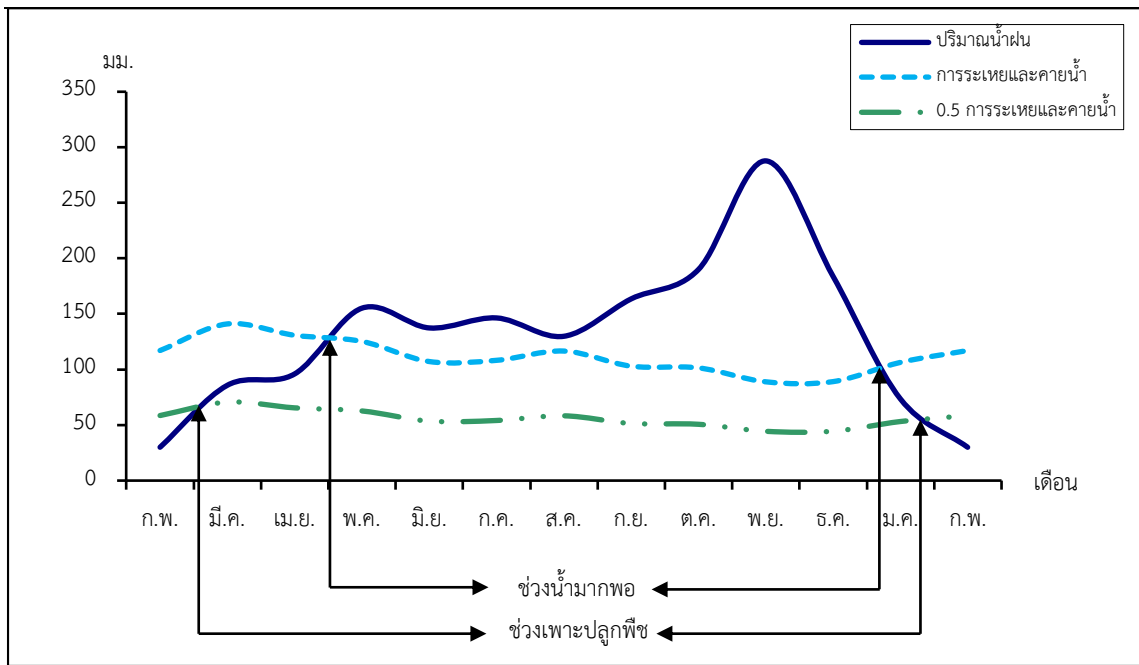
ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี¹ (พ.ศ.2536-2565)

เดือน	อุณหภูมิ (°ซ)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ฝนตก (วัน)	ศักยภาพการคายระเหยน้ำ (มม.)	ปริมาณฝนใช้การ ² (มม.)
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย					
ม.ค.	21.8	30.7	25.8	85.0	108.8	8.9	100.8	89.9
ก.พ.	21.6	32.2	26.6	80.0	47.7	4.6	114.2	44.1
มี.ค.	22.4	33.8	27.5	78.0	102.7	6.3	133.3	85.8
เม.ย.	23.3	34.4	28.0	80.0	100.2	9.1	129.6	84.1
พ.ค.	23.9	33.9	27.8	83.0	167.4	16.3	122.1	122.6
มิ.ย.	23.8	33.3	27.6	82.0	152.9	14.6	113.4	115.5
ก.ค.	23.8	32.9	27.4	82.0	138.3	15.5	114.1	107.7
ส.ค.	23.6	32.9	27.4	82.0	130.7	15.7	119.4	103.4
ก.ย.	23.4	32.4	26.9	84.0	181.8	17.9	106.2	128.9
ต.ค.	23.2	31.5	26.5	87.0	268.7	20.7	98.6	151.9
พ.ย.	22.9	30.6	26.1	89.0	386.3	19.0	84.9	163.6
ธ.ค.	22.2	30.2	25.7	87.0	261.2	14.9	86.8	151.1
เฉลี่ย	23.0	32.4	26.9	83.3	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	2,046.7	163.5	1,323.3	1,348.6

หมายเหตุ : ¹ เป็นสถานีตรวจอากาศที่ใกล้พื้นที่ตำบลมากที่สุด

² จากการคำนวณโดยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา (2566)

หมายเหตุ : ใช้ข้อมูลปริมาณน้ำฝน 13 เดือน เพราะสามารถแสดงให้เห็นความต่อเนื่องของข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร

รูปที่ 2-2 กราฟสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร พ.ศ. 2536-2565

2.5 สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบัน

สภาพการใช้ที่ดินตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน (2566) ประกอบด้วยประเภทการใช้ที่ดินต่าง ๆ ดังนี้

2.5.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 3,885 ไร่ หรือร้อยละ 2.01 ของเนื้อที่ตำบล

2.5.2 พื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ 179,013 ไร่ หรือร้อยละ 92.66 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วยการใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1) ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 176,836 ไร่ หรือร้อยละ 91.52 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ไม้ยืนต้นร้าง เสียมโทรม เป็นต้น

2) ไม้ผล มีเนื้อที่ 2,177 ไร่ หรือร้อยละ 1.14 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ไม้ผลผสม ทูเรียน ลางสาด ลองกอง กล้วย เงาะ มะพร้าว ฝรั่ง เป็นต้น

2.5.3 พื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ 8,947 ไร่ หรือร้อยละ 4.63 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ป่าไม้ผลัดใบรอสภาพพื้นที่ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์

2.5.4 พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 603 ไร่ หรือร้อยละ 0.31 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำ บ่อน้ำในไร่นา

2.5.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 783 ไร่ หรือร้อยละ 0.41 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ทุ่งหญ้าธรรมชาติ ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม ไม้ละเมาะ พื้นที่ลุ่ม บ่อดิน พื้นที่ถม

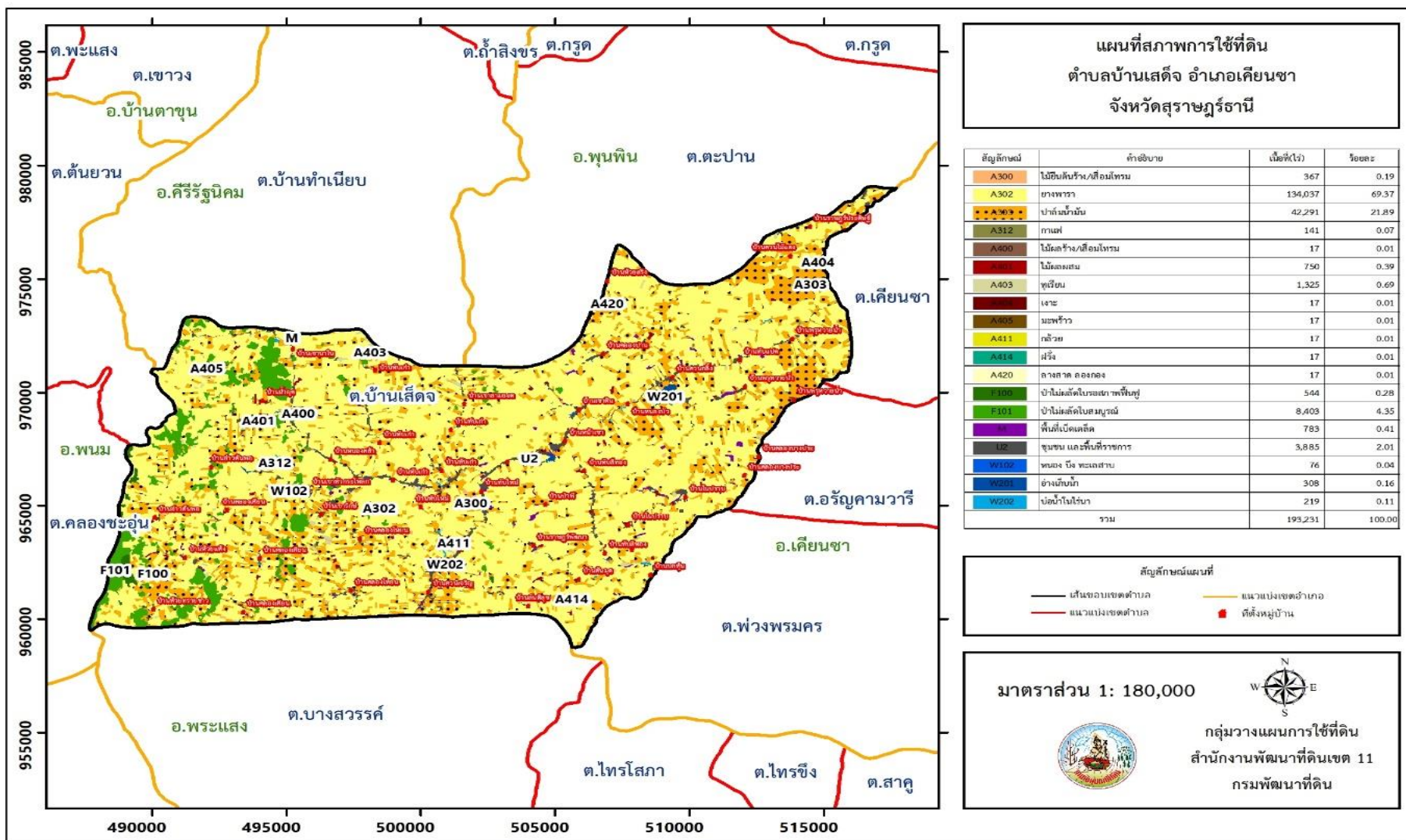

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและพื้นที่ราชการ	3,885	2.01
A	พื้นที่เกษตรกรรม	179,013	92.66
A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	367	0.19
A302	ยางพารา	134,037	69.37
A303	ปาล์มน้ำมัน	42,291	21.89
A312	กาแฟ	141	0.07
A400	ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม	11	0.01
A401	ไม้ผลผสม	750	0.39
A403	ทุเรียน	1,325	0.69
A404	เงาะ	17	0.01
A405	มะพร้าว	13	0.01
A411	กล้วย	17	0.01
A414	ฝรั่ง	17	0.01
A420	กลางสาด ลองกอง	17	0.01
F	พื้นที่ป่าไม้	8,942	4.63
F100	ป่าไม้ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	544	0.28
F101	ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์	8,403	4.35
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	783	0.41
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	605	0.31
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	76	0.04
W201	อ่างเก็บน้ำ	308	0.16
W202	บ่อน้ำในไร่นา	219	0.11
	ผลรวมทั้งหมด	193,231	100.00

แผนการใช้ที่ดินตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

รูปที่ 2-3 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.6.1 ประชากร

จากหลักฐานทะเบียนราษฎรของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ณ เดือนธันวาคม 2565 พบว่า ประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลบ้านเสด็จ มีประชากรรวม 19,410 คน แยกเป็นชาย 9,801 คน เป็นหญิง 9,609 คน ความหนาแน่นโดยเฉลี่ย 62.78 คนต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 7,907 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 4,424 ครัวเรือน หรือร้อยละ 55.95 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด และเป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ ครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 3,483 ครัวเรือน หรือร้อยละ 44.05 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-3 ถึงตารางที่ 2-4

ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือนตำบลบ้านเสด็จ อำเภอกะเนียง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2565

พื้นที่	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
ตำบลบ้านเสด็จ	7,907	9,801	9,609	19,410
หมู่ที่ 1 ควนกลิ้ง	561	537	495	1,032
หมู่ที่ 2 หน้าเขา	408	506	500	1,006
หมู่ที่ 3 ทับเก่า	638	744	772	1,516
หมู่ที่ 4 ทับใหม่	605	692	681	1,373
หมู่ที่ 5 ในปราบ	397	488	485	973
หมู่ที่ 6 สีทอง	307	483	452	935
หมู่ที่ 7 คลองปาน	474	671	672	1,343
หมู่ที่ 8 เขารักษ์	413	517	497	1,014
หมู่ที่ 9 ควนเจริญ	324	428	421	849
หมู่ที่ 10 เขาสามยอด	552	548	540	1,088
หมู่ที่ 11 ราษฎร์พัฒนา	355	438	399	837
หมู่ที่ 12 ระพีพรรณ	381	419	401	820
หมู่ที่ 13 ทับแปด	466	441	427	868
หมู่ที่ 14 สายวารี	248	419	457	876
หมู่ที่ 15 สันตสุข	267	350	325	675
หมู่ที่ 16 ศรีวิชัย	448	611	614	1,225
หมู่ที่ 17 ศรีงาม	355	514	482	996
หมู่ที่ 18 ประชาธรรม	298	388	408	796
หมู่ที่ 19 เขาไพรเกษตร	221	343	327	670
หมู่ที่ 20 มิตรสัมพันธ์	189	264	254	518

ที่มา : กรมการปกครอง (2566)

ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตรตำบลบ้านเสด็จ อำเภอกะเนียง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2565

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด^{๑)}	7,907	100.00
- จำนวนครัวเรือนเกษตรที่มากขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร ^{๒)}	4,424	55.95
- จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ และจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มากขึ้นทะเบียนฯ	3,483	44.05

ที่มา : 1) กรมการปกครอง (2566)
2) กรมส่งเสริมการเกษตร (2566)

2.6.2 การถือครองที่ดิน

จากข้อมูลกรมการปกครอง ณ เดือนธันวาคม 2565 ตำบลบ้านเสด็จมีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 7,907 ครัวเรือน โดยถือครองที่ดินเฉลี่ยครัวเรือนละ 24.44 ไร่

2.6.3 ลักษณะทางเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ

ประชากรในตำบลบ้านเสด็จประกอบอาชีพเกษตรกรรม ค้าขาย รับราชการ รับจ้างทั่วไป และอื่นๆ มีเกษตรกรบางครัวเรือนประกอบอาชีพหลายอย่างควบคู่กันไป สำหรับพืชที่เกษตรกรปลูกเป็นอาชีพหลัก ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และทุเรียน ทางด้านการเลี้ยงสัตว์เกษตรกรจะมีการเลี้ยงไว้เพื่อบริโภคหากเหลือจึงจำหน่ายเป็นรายได้เสริม

2.6.4 ด้านรายได้-รายจ่าย

จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานของกรมการพัฒนาชุมชน พบว่า รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 282,630.22 บาท รายได้บุคคลเฉลี่ยปีละ 91,220.95 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 165,778.14 บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยปีละ 53,506.09 บาท เมื่อพิจารณาจะเห็นว่ารายได้ครัวเรือนมากกว่ารายจ่ายครัวเรือนปีละ 116,852.08 บาท และรายได้บุคคลมากกว่ารายจ่ายบุคคลปีละ 37,714.86 บาท ดังรายละเอียดในตารางที่ 2- 5

แผนการใช้ที่ดินตำบลบ้านเสด็จ อำเภอกะเนียง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตารางที่ 2-5 รายได้ - รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนตำบลบ้านเสด็จ อำเภอกะเนียง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2565

พื้นที่	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)				รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/ปี)	รายได้บุคคลเฉลี่ย (บาท/ปี)	รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/ปี)	รายจ่ายบุคคลเฉลี่ย (บาท/ปี)
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง				
ตำบลบ้านเสด็จ	251,449.91	16,526.31	8,680.57	5,973.42	282,630.22	91,220.95	165,778.14	53,506.09
หมู่ที่ 1 ควนกลิ้ง	193,798.70	357.14	-	32.47	194,188.31	62,043.57	111,470.39	35,615.02
หมู่ที่ 2 หน้าเขา	255,032.52	39,369.92	23,100.00	9,610.57	327,113.01	97,776.18	202,781.71	60,612.76
หมู่ที่ 3 ทับเก่า	224,317.13	1,319.44	2,647.69	1,407.87	229,692.13	89,393.69	195,500.00	76,086.49
หมู่ที่ 4 ทับใหม่	180,366.20	26,790.14	16,211.27	8,803.38	232,170.99	78,570.73	97,128.45	32,869.97
หมู่ที่ 5 ไนปราบ	309,206.03	44,618.73	3,084.89	-	356,909.65	116,355.16	208,992.52	68,133.09
หมู่ที่ 6 สีทอง	247,472.57	-	2,721.52	-	250,194.09	72,224.12	185,075.95	53,426.31
หมู่ที่ 7 คลองปาน	212,274.19	322.58	54.19	16.13	212,667.10	57,128.94	145,170.32	38,997.23
หมู่ที่ 8 เขารักษ์	268,800.00	340.74	4,174.81	3,134.07	276,449.63	88,020.52	211,550.37	67,356.84
หมู่ที่ 9 ควนเจริญ	243,719.01	1,735.54	3,923.14	1,747.93	251,125.62	85,234.78	194,938.84	66,164.38
หมู่ที่ 10 เขาสามยอด	615,832.81	12,203.15	2,723.03	5,507.89	636,266.88	237,290.12	147,843.85	55,137.06
หมู่ที่ 11 ราษฎร์พัฒนา	255,469.39	-	3,653.06	918.37	260,040.82	95,517.24	197,777.14	72,646.78
หมู่ที่ 12 ระพีพรรณ	320,502.26	53,991.03	7,297.76	10,708.52	392,499.57	125,577.34	169,000.00	54,070.30
หมู่ที่ 13 ทับแปด	166,711.27	34,796.14	20,148.35	12,663.32	234,319.08	81,570.76	82,419.31	28,691.67
หมู่ที่ 14 สายวารี	196,062.25	7,367.55	2,839.37	665.50	206,934.67	63,769.66	136,705.30	42,127.55
หมู่ที่ 15 สันติสุข	241,421.88	1,645.83	4,462.50	1,714.58	249,244.79	77,813.01	199,960.42	62,426.67
หมู่ที่ 16 ศรีวิชัย	161,766.47	31,709.58	22,032.95	12,670.66	228,179.66	70,306.28	87,318.86	26,904.52
หมู่ที่ 17 ศรีงาม	240,477.34	859.38	5,562.50	2,816.41	249,715.63	76,285.44	195,789.06	59,811.46
หมู่ที่ 18 ประชาธรรม	218,889.24	41,473.09	11,209.64	10,517.49	282,089.46	89,865.64	201,164.39	64,085.23
หมู่ที่ 19 เขาไพรเกศ	260,575.42	55.87	3,138.55	5,111.73	268,881.57	78,259.84	209,197.77	60,888.46
หมู่ที่ 20 มิตรสัมพันธ์	162,845.01	48,726.85	50,402.91	51,594.61	313,569.39	94,137.11	232,110.06	69,682.09

ที่มา : กรมการพัฒนาชุมชน (2566)

บทที่ 3

สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

การศึกษาสถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานีได้แก่ ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรดิน ซึ่งเป็นทรัพยากรกายภาพที่สำคัญต่อการทำการเกษตร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทราบว่าทรัพยากรธรรมชาติแต่ละชนิดปัจจุบันมีสถานะอย่างไร เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการใช้ที่ดินซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม รวมถึงมาตรการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

3.1.1 ป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

1) ป่าอนุรักษ์ ไม่พบพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตวนอุทยาน เขตห้ามล่าสัตว์ป่า) ในพื้นที่

2) ป่าสงวนแห่งชาติ ได้มีการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535 แบ่งออกเป็น 3 เขต ประกอบด้วย เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) และเขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบพื้นที่ป่าจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรีในพื้นที่ ได้แก่

(1) เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เนื้อที่ 20,379 ไร่

(2) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) เนื้อที่ 67,949 ไร่

(3) เขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) เนื้อที่ 104,903 ไร่

3.1.2 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ (มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 28 พฤษภาคม 2528) จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบชั้นคุณภาพลุ่มน้ำในพื้นที่ ได้แก่

(1) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1A เนื้อที่ 2,856 ไร่

(2) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 2 เนื้อที่ 6,530 ไร่

(3) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 3 เนื้อที่ 19,348 ไร่

(4) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 4 เนื้อที่ 116,417 ไร่

(5) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 5 เนื้อที่ 48,080 ไร่

ทั้งนี้ เนื้อที่ดังกล่าวข้างต้นคำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นเนื้อที่เบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ทางกฎหมาย

3.2 ททรัพยากรน้ำ

3.2.1 ปริมาณน้ำฝน พบว่าในพื้นที่ตำบลบ้านเสด็จ มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในคาบ 30 ปี (พ.ศ.2536-2565) 2,046.7 มิลลิเมตรต่อปี

3.2.2 น้ำผิวดิน หมายถึง แม่น้ำลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บ และแหล่งน้ำสาธารณะอื่นๆ ที่อยู่ภายในผืนแผ่นดิน ในพื้นที่ตำบลบ้านเสด็จ มีรายละเอียดของแหล่งน้ำผิวดินดังนี้

แหล่งน้ำผิวดินธรรมชาติ ได้แก่ คลองตะพาน คลองน้ำร้อน คลองบางขนุน คลองบางซึก คลองบางแตระ คลองบางประ คลองบางหยด คลองพวน คลองลำไโน คลองโหยน หนองซึก ห้วยจิกไซ่ ห้วยไม้แดง ห้วยสรึง ห้วยห้วยหมิม และห้วยแห้ง

แหล่งน้ำผิวดินที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ อ่างเก็บน้ำบ้านควนกลิ้ง และ อ่างเก็บน้ำหน้าเขา

3.2.3 น้ำใต้ดินจากฐานข้อมูลน้ำบาดาลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า ตำบลบ้านเสด็จ มีจำนวนบ่อบาดาลราชการ จำนวน 20 บ่อ และจำนวน บ่อบาดาลเอกชนจำนวน 1 บ่อ (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, 2566)

3.3 ททรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบหน่วยแผนที่ดินทั้งหมด 36 หน่วยแผนที่ดิน และหน่วยพื้นที่เบ็ดเตล็ด 1 หน่วยแผนที่ ดังนี้

3.3.1 ดินในพื้นที่ลุ่ม มี 2 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

1) หน่วยแผนที่ดิน Pkm-sclA ชุดดินปากคม มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 955 ไร่ หรือร้อยละ 0.49 ของเนื้อที่ตำบล

2) หน่วยแผนที่ดิน Pkm-sIA ชุดดินปากคม มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 688 ไร่ หรือร้อยละ 0.36 ของเนื้อที่ตำบล

3.3.2 ดินในพื้นที่ดอน มี 34 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

1) หน่วยแผนที่ดิน AC-mw,col-sIA ดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำดีปานกลางและเป็นดินร่วนหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 8,664 ไร่ หรือร้อยละ 4.48 ของเนื้อที่ตำบล

2) หน่วยแผนที่ดิน AC-wd,col-sIB ดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำดีและเป็น ดินร่วนหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,870 ไร่ หรือร้อยละ 1.49 ของเนื้อที่ตำบล

3) หน่วยแผนที่ดิน Ak-cC ชุดดินอ่าวลึก มีเนื้อดินบนเป็นดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 273 ไร่ หรือร้อยละ 0.14 ของเนื้อที่ตำบล

- 4) หน่วยแผนที่ดิน Ak-cD ชุดดินอ่าวลึก มีเนื้อดินบนเป็นดินเหนียว ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 403 ไร่ หรือร้อยละ 0.21 ของเนื้อที่ตำบล
- 5) หน่วยแผนที่ดิน Fd-slB ชุดดินฝั่งแดง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 8,141 ไร่ หรือร้อยละ 4.21 ของเนื้อที่ตำบล
- 6) หน่วยแผนที่ดิน Fd-slC ชุดดินฝั่งแดง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 47,650 ไร่ หรือร้อยละ 24.66 ของเนื้อที่ตำบล
- 7) หน่วยแผนที่ดิน Fd-slD ชุดดินฝั่งแดง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 20,890 ไร่ หรือร้อยละ 10.81 ของเนื้อที่ตำบล
- 8) หน่วยแผนที่ดิน Fd-slE ชุดดินฝั่งแดง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,380 ไร่ หรือร้อยละ 0.71 ของเนื้อที่ตำบล
- 9) หน่วยแผนที่ดิน Kbi-clB ชุดดินกระบี่ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,694 ไร่ หรือร้อยละ 0.88 ของเนื้อที่ตำบล
- 10) หน่วยแผนที่ดิน Kbi-clC ชุดดินกระบี่ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 3,466 ไร่ หรือร้อยละ 1.79 ของเนื้อที่ตำบล
- 11) หน่วยแผนที่ดิน Kbi-clD ชุดดินกระบี่ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,432 ไร่ หรือร้อยละ 0.74 ของเนื้อที่ตำบล
- 12) หน่วยแผนที่ดิน Kh-slA ชุดดินคอหงษ์ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 93 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่ตำบล
- 13) หน่วยแผนที่ดิน Kh-slB ชุดดินคอหงษ์ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,484 ไร่ หรือร้อยละ 0.77 ของเนื้อที่ตำบล
- 14) หน่วยแผนที่ดิน Km-slB ชุดดินคลองท่อม มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 11,993 ไร่ หรือร้อยละ 6.21 ของเนื้อที่ตำบล
- 15) หน่วยแผนที่ดิน Km-slB/d3c ชุดดินคลองท่อม มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ พบมวลสารพอกหรือสารเม็ดกลมของเหล็ก ที่ความลึก 50-100 เซนติเมตร มีเนื้อที่ 12 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่ตำบล
- 16) หน่วยแผนที่ดิน Km-slC ชุดดินคลองท่อม มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 20,276 ไร่ หรือร้อยละ 10.49 ของเนื้อที่ตำบล
- 17) หน่วยแผนที่ดิน Ll-clA ชุดดินลำภูรา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 35 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่ตำบล
- 18) หน่วยแผนที่ดิน Ll-clB ชุดดินลำภูรา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 192 ไร่ หรือร้อยละ 0.10 ของเนื้อที่ตำบล

- 19) หน่วยแผนที่ดิน Nat-slB ชุดดินนาทวิ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 3,207 ไร่ หรือร้อยละ 1.66 ของเนื้อที่ตำบล
- 20) หน่วยแผนที่ดิน Nat-slD/d4c ชุดดินนาทวิ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ พบมวลสารพอกหรือสารเม็ดกลมของเหล็ก ที่ความลึก 100-150 เซนติเมตร มีเนื้อที่ 320 ไร่ หรือร้อยละ 0.17 ของเนื้อที่ตำบล
- 21) หน่วยแผนที่ดิน Ntm-slB ชุดดินนาทาม มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 3,834 ไร่ หรือร้อยละ 1.98 ของเนื้อที่ตำบล
- 22) หน่วยแผนที่ดิน Pto-slC ชุดดินพะโต๊ะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 646 ไร่ หรือร้อยละ 0.33 ของเนื้อที่ตำบล
- 23) หน่วยแผนที่ดิน Pto-slD ชุดดินพะโต๊ะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 342 ไร่ หรือร้อยละ 0.18 ของเนื้อที่ตำบล
- 24) หน่วยแผนที่ดิน Pto-slE ชุดดินพะโต๊ะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 306 ไร่ หรือร้อยละ 0.16 ของเนื้อที่ตำบล
- 25) หน่วยแผนที่ดิน Ro-silA ชุดดินรือเสาะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 52 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่ตำบล
- 26) หน่วยแผนที่ดิน Sw-slB ชุดดินสวี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 6,054 ไร่ หรือร้อยละ 3.13 ของเนื้อที่ตำบล
- 27) หน่วยแผนที่ดิน Sw-slC ชุดดินสวี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 8,892 ไร่ หรือร้อยละ 4.60 ของเนื้อที่ตำบล
- 28) หน่วยแผนที่ดิน Te-slA ชุดดินท่าแซะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 689 ไร่ หรือร้อยละ 0.36 ของเนื้อที่ตำบล
- 29) หน่วยแผนที่ดิน Te-slB ชุดดินท่าแซะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 6,352 ไร่ หรือร้อยละ 3.29 ของเนื้อที่ตำบล
- 30) หน่วยแผนที่ดิน Te-slC ชุดดินท่าแซะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 995 ไร่ หรือร้อยละ 0.51 ของเนื้อที่ตำบล
- 31) หน่วยแผนที่ดิน Te-mw-slA ดินท่าแซะที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,534 ไร่ หรือร้อยละ 0.79 ของเนื้อที่ตำบล
- 32) หน่วยแผนที่ดิน Te-mw-slB ดินท่าแซะที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,539 ไร่ หรือร้อยละ 0.80 ของเนื้อที่ตำบล

33) หน่วยแผนที่ดิน Te-mw,pic-sIA ดินท่าชะงะที่มีการระบายน้ำดีปานกลางและมีศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 721 ไร่ หรือร้อยละ 0.37 ของเนื้อที่ตำบล

34) หน่วยแผนที่ดิน Te-mw,pic-sIB ดินท่าชะงะที่มีการระบายน้ำดีปานกลางและมีศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,156 ไร่ หรือร้อยละ 0.60 ของเนื้อที่ตำบล

3.3.3 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มี 1 หน่วยแผนที่ คือ หน่วยแผนที่ SC พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน มีเนื้อที่ 24,001 ไร่ หรือร้อยละ 12.42 ของเนื้อที่ตำบล

ไม่พบปัญหาทรัพยากรดินทางการเกษตรตามสภาพธรรมชาติในพื้นที่ รายละเอียดของสมบัติดิน ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ดังแสดงในตารางที่ 3-1 และแผนที่แสดงในลักษณะของชุดดิน (รูปที่ 3-1)

ตารางที่ 3-1 สมบัติดิน ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	ความลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	ความจุแลกเปลี่ยนแคตไอออน (cmol/kg)	ความอึดตัวเบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการนำไฟฟ้า (dS/m)	ความลึกของชั้นจาโรไซด์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
AC-mw,col-sIA	0-2	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	10-20	35-75	5.0-6.5	5.5-7.0	<2	-	8,664	4.48
AC-wd,col-sIB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	10-20	35-75	5.0-6.5	5.5-7.0	<2	-	2,870	1.49
Ak-cC	5-12	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	273	0.14
Ak-cD	12-20	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	403	0.21
Fd-sIB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	8,141	4.21
Fd-sIC	5-12	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	47,487	24.58
Fd-sIC*	5-12	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	163	0.08
Fd-sID	12-20	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	20,595	10.66
Fd-sID*	12-20	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	295	0.15
Fd-sIE	20-35	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	1,380	0.71
Kbi-clB	2-5	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	1,694	0.88
Kbi-clC	5-12	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	3,466	1.79
Kbi-clD	12-20	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	1,432	0.74
Kh-sIA	0-2	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-5.5	4.5-5.5	<2	-	93	0.05
Kh-sIB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-5.5	4.5-5.5	<2	-	1,484	0.77
Km-sIB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	11,993	6.21
Km-sIB/d3c	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	12	0.01
Km-sIC	5-12	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	20,276	10.49
LL-clA	0-2	>150	ดี	ปานกลาง	10-20	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	35	0.02
LL-clB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	10-20	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	192	0.10
Nat-sIB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-5.5	4.5-5.5	<2	-	3,207	1.66
Nat-sID/d4c	12-20	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-5.5	4.5-5.5	<2	-	320	0.17

แผนการใช้ที่ดินตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตารางที่ 3-1 (ต่อ)

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	ความลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	ความจุแลกเปลี่ยนแคตไอออน (cmol/kg)	ความอึดตัวเบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการนำไฟฟ้า (dS/m)	ความลึกของชั้นจาโรไซด์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
Ntm-slB	2-5	>150	ดีถึงดีปานกลาง	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	3,834	1.98
Pkm-slA	0-2	>150	ดีปานกลางถึงค่อนข้างเลว	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.5	<2	-	955	0.49
Pkm-slA	0-2	>150	ดีปานกลางถึงค่อนข้างเลว	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.5	<2	-	688	0.36
Pto-slC	5-12	50-100	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.5-6.5	4.5-5.5	<2	-	646	0.33
Pto-slD	12-20	50-100	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	342	0.18
Pto-slE	20-35	50-100	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	306	0.16
Ro-slA	0-2	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-6.0	4.5-6.0	<2	-	52	0.03
Sw-slB	2-5	50-100	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.5-6.5	5.0-5.5	<2	-	6,054	3.13
Sw-slC	5-12	50-100	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.5-6.5	5.0-5.5	<2	-	8,892	4.60
Te-mw,pic-slA	0-2	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	721	0.37
Te-mw,pic-slB	2-5	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	1,156	0.60
Te-mw-slA	0-2	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	1,534	0.79
Te-mw-slB	2-5	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	1,539	0.80
Te-slA	0-2	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	689	0.36
Te-slB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	6,352	3.29
Te-slC	5-12	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	995	0.51
SC	>35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24,001	12.42
รวมทั้งหมด											193,231	100.00

หมายเหตุ:

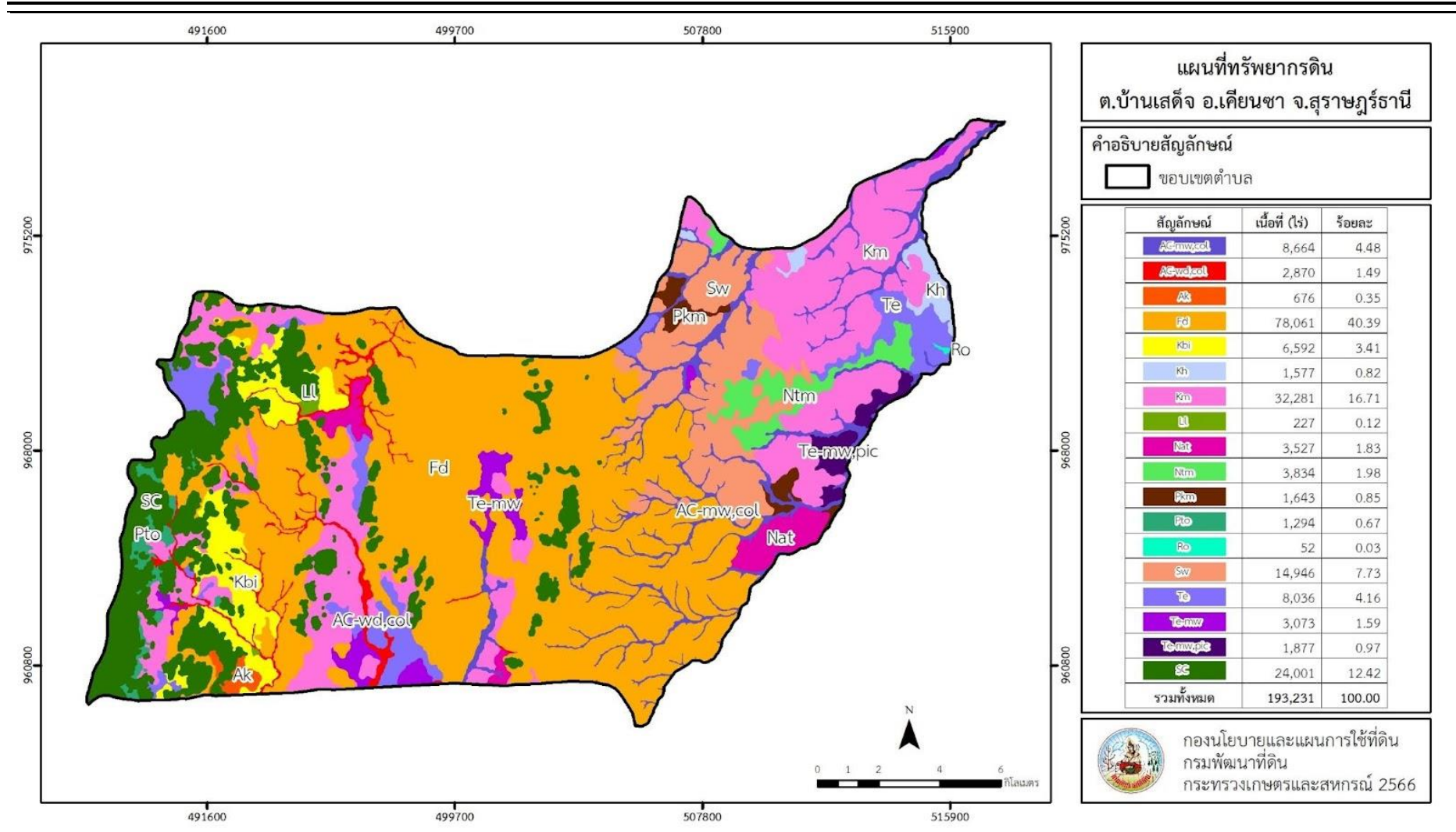
1.* หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน

2. เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

ที่มา: กองสำรวจและวิจัยทรัพยากรดิน (2566)

แผนการใช้ที่ดินตำบลบ้านเสด็จ อำเภอกะเนียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

รูปที่ 3-1 ทรัพยากรดิน ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอกะเนียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)

4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2566 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.1.1 ปัญหาหลักของตำบลบ้านเสด็จ คือ

- 1) การชะล้างพังทลาย และการหลุดตัวของดิน
- 2) เกษตรกรขาดความรู้ทางการเกษตร
- 3) พื้นที่แล้งซ้ำซาก
- 4) โรคพืชและแมลง
- 5) ความเสื่อมโทรมของศักยภาพดิน

4.1.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกร และตำบลบ้านเสด็จ มีความต้องการ 5 ประการ คือ

- 1) ส่งเสริมมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- 2) ส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการจัดการศัตรูพืช และการจัดการทรัพยากรดิน
- 3) แก้ไขปัญหาการขาดแคลนแหล่งน้ำทางการเกษตร
- 4) ปรับรูปที่ดิน และเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตให้เหมาะสมกับที่ดิน
- 5) สนับสนุนและพัฒนาศูนย์เรียนรู้ แพลงสาธิตการทำเกษตรอย่างยั่งยืนแก่ชุมชน

ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

1) แรงขับเคลื่อน (Driver) มี 6 ประการ คือ

- 1.1) การหลุดตัวของดินในบางหมู่บ้าน
- 1.2) การขาดแคลนน้ำทางการเกษตร
- 1.3) ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรดิน
- 1.4) ปัญหาโรคพืชและแมลง
- 1.5) ขาดองค์ความรู้ทางการเกษตร
- 1.6) การเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจ

2) แรงกดดัน (Pressure) ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 6 ประการ คือ

- 2.1) การบริหารจัดการโรคพืชและแมลงศัตรูพืชไม่ถูกวิธี
- 2.2) ไม่มีการวิเคราะห์คุณภาพดิน
- 2.3) ระบบการทำเกษตรกรรมเชิงเดี่ยวซ้ำซาก
- 2.4) การปลูกพืชไม่เหมาะสมกับศักยภาพของดิน
- 2.5) การระบายน้ำในดินไม่ดี
- 2.6) การผันผวนของราคาสินค้าเกษตร

3) สถานะ (State) ที่เกิดแรงกดดัน มี 4 ประการ คือ

- 3.1) ราคาผลผลิตตกต่ำ
- 3.2) พื้นที่เกษตรกรรมเสียหายจากภัยแล้งซ้ำซากเป็นเวลานาน
- 3.3) พื้นที่เหมาะสมสำหรับการเกษตรลดลง
- 3.4) พืชที่ปลูกเสียหายจากโรคและแมลง

4) ผลกระทบ (Impact) ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 7 ประการ คือ

- 4.1) ผลผลิตตกต่ำ
- 4.2) ต้นทุนการผลิตสูง
- 4.3) รายได้เกษตรกรลดลง
- 4.4) ลักษณะดินไม่เหมาะสมสำหรับการทำการเกษตร
- 4.5) สูญเสียที่ดินทางการเกษตร
- 4.6) ดินต้นไม่เหมาะสมสำหรับการเกษตร
- 4.7) ขาดแคลนแหล่งน้ำทางการเกษตร

5) การตอบสนอง (Response) ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้

อดีต-ปัจจุบัน

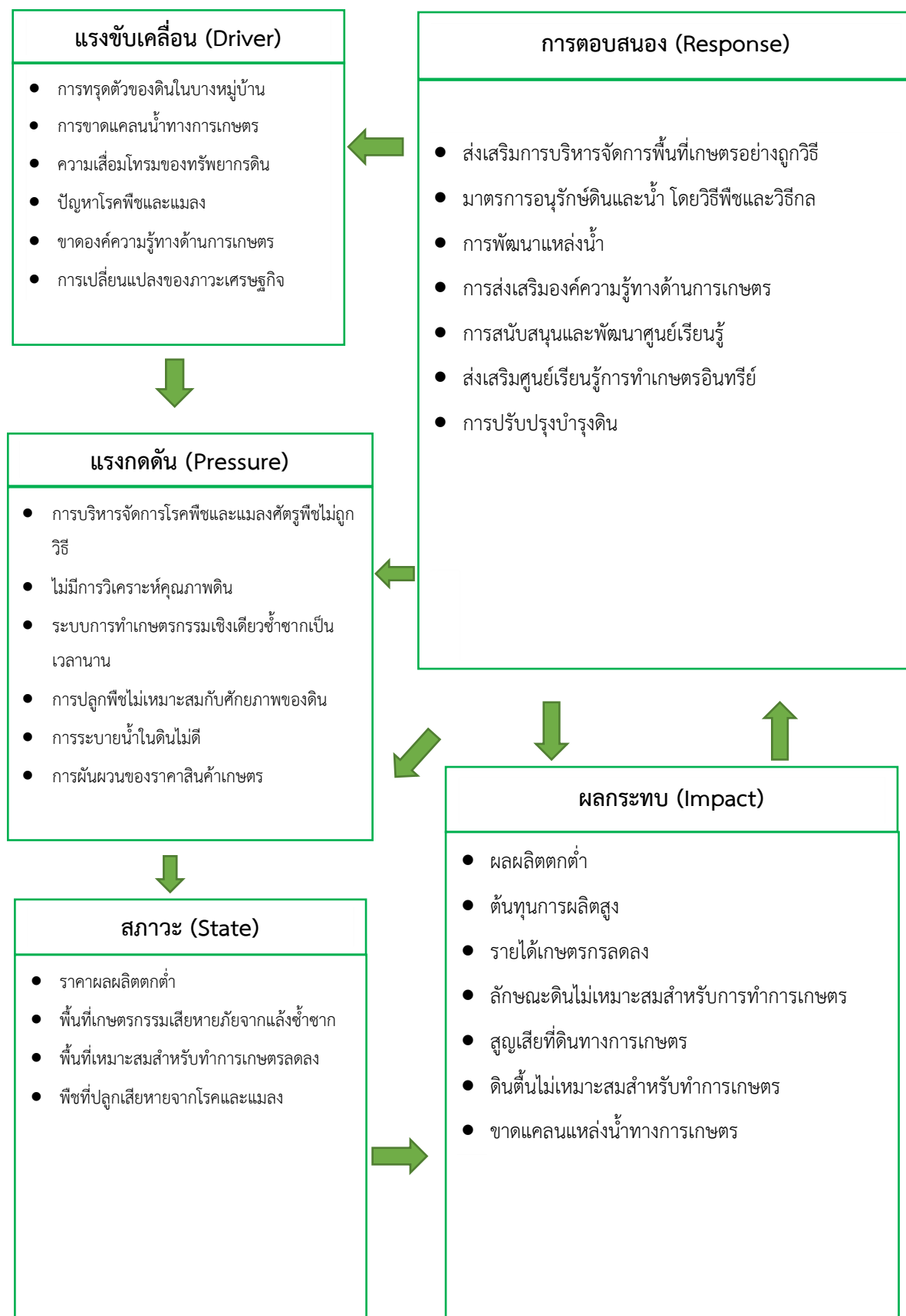
- 5.1) ส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรอย่างถูกวิธี
- 5.2) มาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยวิธีพืชและวิธีกล
- 5.3) การพัฒนาแหล่งน้ำ
- 5.4) การส่งเสริมองค์ความรู้ทางการเกษตร
- 5.5) การสนับสนุนและพัฒนาศูนย์เรียนรู้
- 5.6) ส่งเสริมศูนย์เรียนรู้การทำเกษตรอินทรีย์
- 5.7) การปรับปรุงบำรุงดิน

อนาคต

- (1) เพิ่มศูนย์เรียนรู้ใหม่ในชุมชน

- (2) พัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบทั้งตำบล
 - (3) เพิ่มช่องทางการตลาดรับซื้อผลผลิต
 - (4) สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการทำปุ๋ยอินทรีย์
 - (5) ส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการตลาด และการเกษตร
 - (6) ยกกระดับผลผลิตยางพาราโดยใช้นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่เหมาะสม
 - (7) จัดทำแปลงสาธิต แหล่งเรียนรู้การทำเกษตรอย่างยั่งยืนประจำตำบล
- ดังมีรายละเอียดในรูปที่ 4-1

รูปที่ 4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

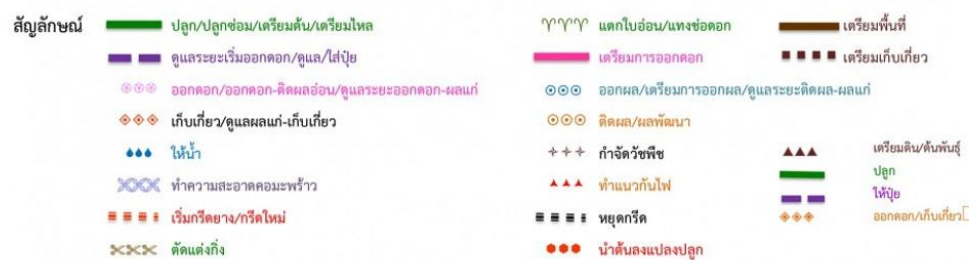
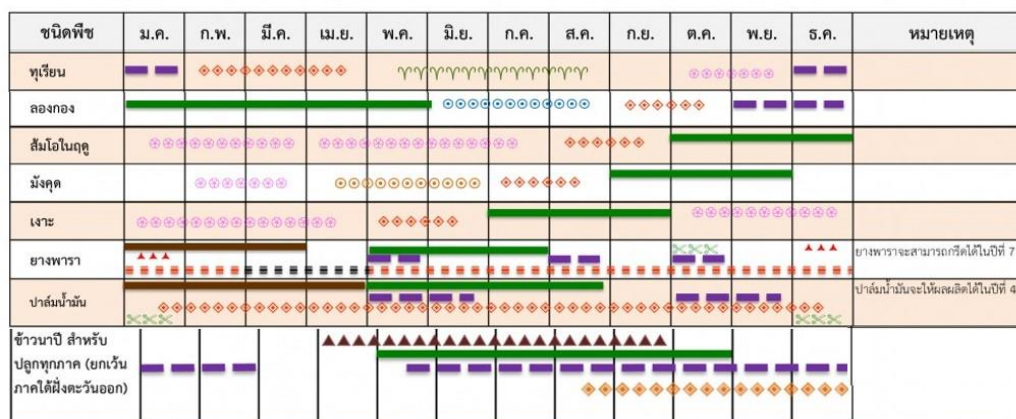
4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอกะเนียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการเพาะปลูกพืช ดังนี้

1) ยางพารา นิยมปลูกมากที่สุดภายในตำบลบ้านเสด็จ เนื่องจากสามารถเจริญเติบโตได้ดีในพื้นที่ดอน จึงได้รับความนิยมมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยส่วนใหญ่จะอยู่ในกลุ่มพันธุ์ยางแนะนำ ได้แก่ สถาบันวิจัยยาง 251, สถาบันวิจัยยาง 226, บีพีเอ็ม 24, อาร์อาร์ไอเอ็ม 600 โดยนิยมปลูกในช่วงต้นฤดูฝน ระหว่างเดือน พฤษภาคม – กรกฎาคม ปัจจุบันพบปัญหายางเป็นโรคจำนวนมาก สาเหตุเกิดจากการปลูกติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน และการจัดการก่อน-หลังปลูกที่ไม่เหมาะสม ส่งผลทำให้ปริมาณผลผลิตลดลง

2) ปาล์มน้ำมัน นิยมปลูกในช่วงต้นฤดูฝน ระหว่างเดือน พฤษภาคม – กรกฎาคม ปัจจุบันพบปัญหาขาดน้ำในสวนที่ปลูกบริเวณพื้นที่ดอน และแสดงอาการขาดธาตุอาหาร สาเหตุเนื่องจากดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และการจัดการธาตุอาหารที่ไม่เหมาะสม

3) ทูเรียน พืชเศรษฐกิจซึ่งได้รับความนิยมปลูกในปัจจุบัน เนื่องจากให้ผลตอบแทนสูง เกษตรกรจึงหันมาปรับเปลี่ยนปลูกเป็นพืชหลักแทนการทำสวนยางพาราหรือปาล์มน้ำมัน โดยเจริญเติบโตได้ดีในดินที่มีความอุดมสมบูรณ์สูง ระบายน้ำดี หน้าดินลึกกว่า 50 เซนติเมตร และมีความเป็นกรดต่าง 5.5-6.5 บริเวณที่ดอนเกษตรกรจะมีการวางระบบน้ำ ส่วนบริเวณที่ลุ่มนิยมใช้วิธีการยกร่องหรือยกโคกเพื่อป้องกันน้ำท่วมขัง ปัจจุบันเกษตรกรพบปัญหาการขาดแคลนน้ำ โรคพืชและแมลง และปัจจัยการผลิตที่สูงขึ้นเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจถดถอยในปัจจุบัน

รูปที่ 4-2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ของตำบลบ้านเสด็จ อำเภอกะเนียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ

การประเมินคุณภาพที่ดินหรือการประเมินความเหมาะสมของที่ดิน สอดคล้องตามหลักการของ FAO Framework ค.ศ. 1983 ซึ่งการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ เป็นการประเมินศักยภาพของที่ดินว่าที่ดินนั้นๆ เหมาะสมมากหรือน้อยเพียงใดสำหรับการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ หรือการปลูกพืชต่างๆ โดยพิจารณาจาก สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช สมบัติดินที่ได้จำแนกไว้ในแต่ละตำบล ร่วมกับการจัดการพื้นที่ เช่น ระบบชลประทาน พื้นที่ที่ยกร่อง การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เป็นต้น และนอกจากนี้พิจารณาความต้องการปัจจัยต่อการปลูกพืชแต่ละชนิด สอดคล้องตามหลักการของ FAO ได้แก่ ความต้องการด้านพืช ความต้องการด้านการจัดการ ความต้องการด้านการอนุรักษ์ (บัณฑิต และคำณ, 2542) รายละเอียดดังตารางที่ 5-1

ระดับความเหมาะสมของที่ดินได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลดิน การจัดการที่ดิน หรือดินที่มีลักษณะเฉพาะที่เกิดขึ้นตามสภาพภูมิประเทศ (ซึ่งจะเรียกรวมว่าหน่วยที่ดิน) ลักษณะภูมิอากาศ พิจารณาร่วมกับระดับความต้องการปัจจัยต่อการเจริญเติบโตของพืชแต่ละชนิด หลังจากนั้นดำเนินการประเมินคุณภาพที่ดิน ซึ่งสามารถจำแนกระดับความเหมาะสมของที่ดินได้เป็น 4 ระดับ ได้แก่ เหมาะสมสูง (S1) เหมาะสมปานกลาง (S2) เหมาะสมเล็กน้อย (S3) และไม่เหมาะสม (N) โดยที่

S1 : ไม่มีข้อจำกัดด้านที่ดินตามปัจจัยที่ใช้พิจารณา

S2 : มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ง่ายหรือข้อจำกัดอาจไม่ส่งผลกระทบต่อ การเจริญเติบโตของพืชอย่างชัดเจน

S3 : มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ยาก ควรปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชชนิดอื่นหรือ กิจกรรมอื่น (ส่วนใหญ่เป็นลักษณะทางกายภาพ)

N : มีข้อจำกัดที่พัฒนาหรือปรับปรุงที่ดินได้ยากมาก หากจะดำเนินการพัฒนาหรือ ปรับปรุงต้องใช้ต้นทุนสูงหรือเครื่องจักรขนาดใหญ่ แนะนำให้ปรับเปลี่ยนการผลิต

ตารางที่ 5-1 ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน

คุณภาพที่ดิน (Land Quality)	คุณลักษณะที่ดินตัวแทน (Land Characteristics)	ระดับความเหมาะสม (Land Suitability Rating)
1. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		
1.1. การหยั่งลึกของรากพืช (r)	ความลึกของดิน	S1
1.2. ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m)	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบปี	S2m
1.3. ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o)	สภาพการระบายน้ำของดิน	S2o
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		S2om
2. ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		
2.1. สภาพการเขตกรรม (k)	ชั้นความยากง่ายในการเขตกรรม (ดินบน)	S1
2.2. ศักยภาพการใช้เครื่องจักรกล (w)	ความลาดชันของพื้นที่	S3w
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		S3w
3. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		
3.1 ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e)	ความลาดชันของพื้นที่	S3e
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		S3e
ความเหมาะสมด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินในแต่ละหน่วยที่ดินโดยรวม		S3ew

5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล

พืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกของตำบล ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ทุเรียน มะพร้าว มังคุด กาแฟโรบัสต้า

5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน

การประเมินคุณภาพที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือก ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ผลการประเมินคุณภาพที่ดินดังตารางที่ 5-2

ตารางที่ 5-2 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

หน่วยแผนที่ดิน	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	ทุเรียน	มะพร้าว	มังคุด	กาแฟโรบัสต้า
AC-mw,col-slA	S2os	S2s	S2os	S2os	S2os	S2os
AC-wd,col-slB	S2s	S2s	S2s	S2s	S2s	S2s
Ak-cC	S2n	S2n	S2ns	S2en	S2ns	S2ns
Ak-cD	S2ewn	S2ewn	S2ewns	S3e	S2ewns	S2ewns
Fd-slB	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Fd-slC	S2n	S2n	S2ns	S2en	S2ns	S2ns
Fd-slC*	S2ns	S2ns	S2ns	S2ens	S2ns	S2ns
Fd-slD	S2ewn	S2ewn	S2ewns	S3e	S2ewns	S2ewns
Fd-slD*	S2ewns	S2ewns	S2ewns	S3e	S2ewns	S2ewns
Fd-slE	S3ew	S3ew	S3ew	N	S3ew	S3ew
Kbi-clB	S2n	S2n	S2ns	S2n	S2ns	S2ns
Kbi-clC	S2n	S2n	S2ns	S2en	S2ns	S2ns
Kbi-clD	S2ewn	S2ewn	S2ewns	S3e	S2ewns	S2ewns
Kh-slA	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Kh-slB	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Km-slB	S2n	S2n	S2ns	S2n	S2ns	S2ns
Km-slB/d3c	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Km-slC	S2n	S2n	S2ns	S2en	S2ns	S2ns
Ll-clA	S2n	S2n	S2ns	S2n	S2ns	S2ns
Ll-clB	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Nat-slB	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Nat-slD/d4c	S2ewns	S2ewns	S2ewns	S3e	S2ewns	S2ewns
Ntm-slB	S2ons	S2ns	S2ons	S2ons	S2ons	S2ons
Pkm-slA	S3o	S2ons	S3o	S3o	S3o	N
Pkm-slA	S3o	S2ons	S3o	S3o	S3o	N
Pto-slC	S2rns	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r
Pto-slD	S2ewrns	S3r	S3r	S3er	S3r	S3r
Pto-slE	S3ew	S3ewr	S3ewr	N	S3ewr	S3ewr

ตารางที่ 5-2 (ต่อ)

หน่วยแผนที่ดิน	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	ทุเรียน	มะพร้าว	มังคุด	กาแฟโรบัสต้า
Ro-silA	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Sw-slB	S2rns	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r
Sw-slC	S2rns	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r
Te-mw,pic-slA	S2on	S2n	S2ons	S2on	S2ons	S2ons
Te-mw,pic-slB	S2on	S2n	S2ons	S2on	S2ons	S2ons
Te-mw-slA	S2on	S2n	S2ons	S2on	S2ons	S2ons
Te-mw-slB	S2ons	S2ns	S2ons	S2ons	S2ons	S2ons
Te-slA	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Te-slB	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Te-slC	S2n	S2n	S2ns	S2en	S2ns	S2ns
SC	N	N	N	N	N	N

หมายเหตุ: * หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน

ความหมายของสัญลักษณ์แสดงข้อจำกัดชั้นความเหมาะสม

e = ความเสียหายจากการกัดกร่อน

w = ศักยภาพการใช้เครื่องจักร

r = สภาวะการหยั่งลึกของราก

o = ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช

n = ความจุในการดูดยึดธาตุอาหาร

s = ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร

บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

ตามที่กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คือ “เป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั่วประเทศ ภายในปี 2570 (ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลเป็นการวางกรอบและนโยบายการพัฒนาพื้นที่ให้เกิดการใช้ที่ดินอย่างสมดุลและยั่งยืน เป็นการกำหนดแนวทางใช้ที่ดินให้ตรงกับศักยภาพ โดยเฉพาะทางด้านเกษตรกรรม และนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่มีความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ โดยมีทิศทางสอดคล้องตามบริบทของแต่ละตำบล และมีผู้รับผิดชอบโดยตรง คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแผนการใช้ที่ดินในระดับที่ใหญ่กว่านี้อาจไม่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรมเนื่องจากเป็นแผนงานสำหรับนำไปใช้ปฏิบัติงานเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ในภาพรวม

ทั้งนี้แผนการใช้ที่ดินเป็นผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม โดยได้นำฐานข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิจากการสำรวจภาคสนาม การศึกษาด้านกายภาพ ได้จาก การวิเคราะห์สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรป่าไม้ร่วมกับการพิจารณาลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ในเขตป่าไม้ตามกฎหมาย และนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่มีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้ที่ดิน มติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เป็นต้น ประกอบกับการพิจารณาจากทิศทางตามกรอบนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตการใช้ที่ดินภายในพื้นที่ตำบล เช่น ยุทธศาสตร์ของจังหวัด ร่วมกับความต้องการของท้องถิ่น สามารถกำหนดแนวทางการใช้ที่ดินตามศักยภาพของทรัพยากร เพื่อการรักษาคุณภาพของลักษณะทางนิเวศวิทยาและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยคำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในพื้นที่ ซึ่งข้อมูลนี้ส่วนหนึ่งได้มาจากการ

วิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA) ทำการสังเคราะห์ข้อมูลทุกด้านเพื่อให้ได้เขตการใช้ที่ดินที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ต่อไป

6.2 แผนการใช้ที่ดิน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม พบว่าแผนการใช้ที่ดินตำบลบ้านเสด็จ อำเภอกะเนียง จังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถกำหนดออกเป็น 6 เขตหลัก ได้แก่ เขตป่าไม้ เขตเกษตรกรรม เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง เขตแหล่งน้ำ เขตพื้นที่อื่น ๆ เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 6-1 และรูปที่ 6-1)

6.2.1 เขตป่าไม้ เป็นเขตพื้นที่ที่อยู่ในเขตป่าตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่ พื้นที่ป่าไม้ชุมชน พื้นที่ในเขตนี้อส่วนใหญ่ยังคงสภาพเป็นป่าไม้ บางบริเวณได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบที่ไม่เหมาะสม ไม่เป็นไปตามมาตรการหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ของที่ดินหรือทรัพยากรป่าไม้ของพื้นที่นั้น ๆ ประกอบด้วย 3 เขตรอง ได้แก่ เขตป่าไม้สมบูรณ์ เขตป่าไม้เสื่อมโทรม และเขตพื้นที่พุ่มธรรมชาติ มีเนื้อที่ 21,496 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 11.12 ของเนื้อที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตป่าไม้สมบูรณ์ (สัญลักษณ์ 1100) มีเนื้อที่ 4,823 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 2.50 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่อยู่ภายในเงื่อนไผ่ดังกล่าวข้างต้น แต่มีสภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันเป็นป่าไม้สมบูรณ์

2) เขตป่าไม้เสื่อมโทรม (สัญลักษณ์ 1200) มีเนื้อที่ 503 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.26 ของเนื้อที่ตำบล แต่มีสภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันเป็นป่าไม้ที่มีลักษณะเสื่อมโทรม ซึ่งหากปล่อยไว้ตามธรรมชาติไม่มีการเข้าไปรบกวนอาจฟื้นตัวกลับมาเป็นป่าสมบูรณ์ได้ดั้งเดิม

3) เขตพื้นที่พุ่มธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 1300) มีเนื้อที่ 16,170 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 8.36 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีการบุกรุก แผ้วถางพื้นที่ป่าไม้ และเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์พื้นที่เป็นอย่างอื่น ส่วนใหญ่เพื่อทำการเกษตร

6.2.2 เขตเกษตรกรรม เป็นพื้นที่เกษตรกรรมซึ่งในที่นี้ คือ พื้นที่ที่อยู่นอกเขตที่มีการประกาศเป็นเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ซึ่งรัฐได้กำหนดเป็นพื้นที่ทำกิน มีการออกเอกสารสิทธิ์ ซึ่งรวมถึงพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย เขตนี้รวมถึงการทำกิจกรรมภาคการเกษตรอื่นที่นอกเหนือจากการปลูกพืชด้วย ประกอบด้วย 4 เขตรอง ได้แก่ เขตเกษตรกรรมขั้นดี เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ และเขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 162,839 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 84.28 ของเนื้อที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตเกษตรกรรมขั้นดีพื้นที่เขตนี้มีศักยภาพในการผลิตมากที่สุดในตำบล เนื่องจากมีระบบชลประทาน สามารถส่งน้ำช่วยในการปลูกพืชเพื่อทำการเกษตรนอกฤดูฝน

โดยเฉพาะข้าวนาปรังและพืชอายุสั้นได้เป็นอย่างดี และนอกจากนี้พบว่าดินในพื้นที่เขตนี้มีสมบัติที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืชแยกตามชนิดพืช ส่งผลให้มีศักยภาพของที่ดินที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกในระดับสูงถึงปานกลาง

2) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง พื้นที่เขตนี้มีศักยภาพในการผลิตรองจากเขตเกษตรกรรมชั้นดี ซึ่งแบ่งออกเป็น 1 ประเภท ได้แก่ และเขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) เป็นเขตที่ทำการเกษตรโดยอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก ซึ่งส่งผลให้มีข้อจำกัดต่อการเพาะปลูกพืชด้านความชื้นที่พืชนำไปใช้ประโยชน์ ในส่วนของที่ดินมีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับสูงถึงปานกลาง และนอกจากนี้พบว่าดินในพื้นที่เขตนี้มีสมบัติที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืชแยกตามชนิดพืช มีรายละเอียดดังนี้

- เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2222) มีเนื้อที่ 2,950 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 1.53 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล โดยไม้ผลที่ปลูกได้แก่ ทุเรียน ฝรั่ง

- เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2223) มีเนื้อที่ 159,889 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 82.75 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น โดยไม้ยืนต้นที่ปลูกได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน

6.2.3 เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 3,886 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 2.01 ของเนื้อที่ตำบลประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตชุมชน/สถานที่ราชการ เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิตมีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตชุมชน/สถานที่ราชการ (สัญลักษณ์ 3100) มีเนื้อที่ 3,869 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 2.00 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินชุมชนและที่อยู่อาศัย มีทั้งประเภทชุมชนเมือง ชุมชนชนบท และที่ตั้งของสถาบันและสถานที่ราชการต่าง ๆ

(2) เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต (สัญลักษณ์ 3200) มีเนื้อที่ 17 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินประเภทโรงงานอุตสาหกรรม แหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรประเภทต่าง ๆ

6.2.4 เขตแหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 603 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.31 ของเนื้อที่ตำบลประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ และเขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 4100) มีเนื้อที่ 76 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นลักษณะของแหล่งน้ำตามธรรมชาติ เช่น ห้วย หนอง คลอง แม่น้ำ เป็นต้น

(2) เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (สัญลักษณ์ 4200) มีเนื้อที่ 527 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.27 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น เช่น คลองชลประทาน อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น

6.2.5 เขตพื้นที่อื่น ๆ (สัญลักษณ์ 5000) มีเนื้อที่ 788 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.41 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่มีลักษณะการใช้ที่ดินที่มีความเฉพาะ เช่น ที่ทิ้งขยะ ไม้พุ่ม เป็นต้น

6.2.6 เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สัญลักษณ์ 6000) มีเนื้อที่ 3,619 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 1.87 ของเนื้อที่ตำบล มีการใช้ที่ดินเป็นป่าไม้ที่พบในพื้นที่เกษตรกรรม ซึ่งอยู่นอกเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ส่วนใหญ่เป็นป่าปลูก ป่าชุมชน

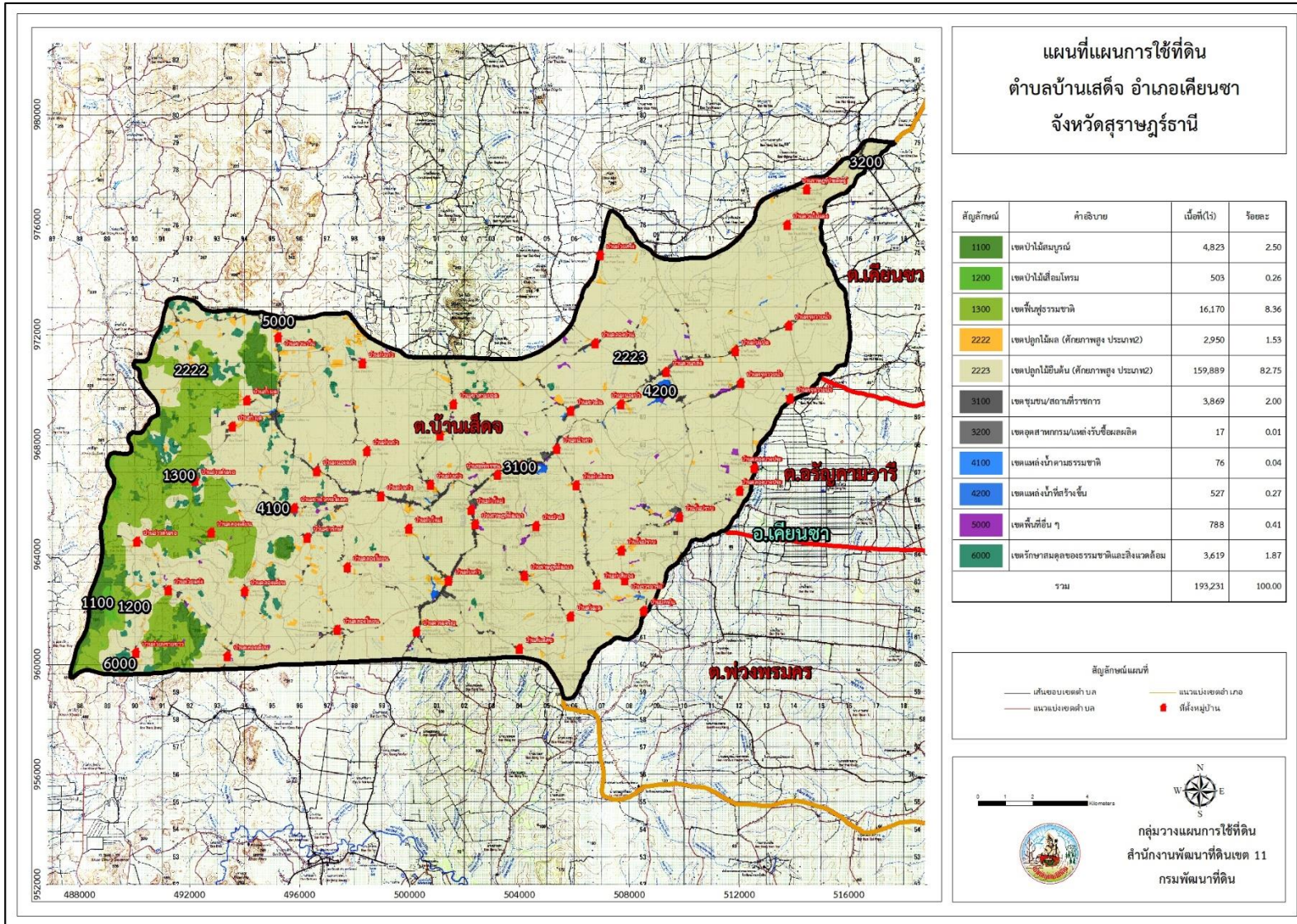
ตารางที่ 6-1 แผนการใช้ที่ดิน ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
1. เขตป่าไม้	21,496	11.12
(1) เขตป่าไม้สมบูรณ์	4,823	2.50
(2) เขตป่าไม้เสื่อมโทรม	503	0.26
(3) เขตฟื้นฟูธรรมชาติ	16,170	8.36
2. เขตเกษตรกรรม	162,839	84.28
2.1 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2)	162,839	84.28
(1) เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพสูง ประเภท2)	2,950	1.53
(2) เขตปลูกไม้ยืนต้น (ศักยภาพสูง ประเภท2)	159,889	82.75
3. เขตเขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	3,886	2.01
(1) เขตชุมชน/สถานที่ราชการ	3,869	2.00
(2) เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต	17	0.01
4. เขตแหล่งน้ำ	603	0.31
(1) เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ	76	0.04
(2) เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	527	0.27
5. เขตพื้นที่อื่นๆ	788	0.41
6. เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3,619	1.87
รวม	193,231	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

แผนการใช้ที่ดินตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

รูปที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานีแล้ว จะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2566 ถึง 2570

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลบ้านเสด็จไปเสนอต่อองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเสด็จ เพื่อมีมติให้ความร่วมมือในกิจกรรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผน และได้รับการเชื่อมโยงสู่แผนพัฒนาตำบล

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินสุราษฎร์ธานี เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.1.4 กรมพัฒนาที่ดิน พิจารณาสับสนุนงบประมาณกิจกรรมและโครงการตามเป้าหมายที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดิน

7.1.5 สถานีพัฒนาที่ดินสุราษฎร์ธานี นำเสนอต่อที่ประชุมจังหวัด/อำเภอ เพื่อสร้างการรับรู้ และประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานอื่น นำโครงการภายใต้หน่วยงานมาพัฒนาพื้นที่ตามแผนการใช้ที่ดินกำหนด

7.2 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2567

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับ การจัดสรรให้ดำเนินการ (ตารางที่ 7-1)

เขตเกษตรกรรม

1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ มีแผนงาน/โครงการปรับปรุงบำรุงดิน ดังนี้

- (1) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรให้เข้าใจและรู้จักการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน
- (2) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
- (3) จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
- (4) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
- (5) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
- (6) การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์
- (7) การส่งเสริมการผลิตและการใช้ปุ๋ยหมัก
- (8) การจัดหาปุ๋ยโดโลไมท์

- (9) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด
- (10) การส่งเสริมพัฒนาปรับปรุงบำรุงดิน (หมอดินอาสา)
- (11) การส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- (12) โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- (13) การจัดทำแปลงสาธิตการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เหมาะสมกับพืช

2) พื้นที่ลาดชันเชิงชัน มีแผนงาน/โครงการบริหารจัดการน้ำ ดังนี้

- (1) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- (2) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- (3) การก่อสร้างระบบส่งน้ำ

7.3 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น (ตารางที่ 7-2)

7.3.1 เขตที่เกษตรกรกรม

1) เขตปลูกพืชไร่ เขตปลูกไม้ผล และเขตปลูกไม้ยืนต้น

(1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด/เทศบาลตำบลบ้านเสด็จ)

(2) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)

(3) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)

(4) สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)

7.3.2 แหล่งน้ำ

สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ (สำนักงานชลประทานจังหวัด)

7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เทศบาลตำบลบ้านเสด็จ เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2566 ได้มีความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรมและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน การขาดแคลนน้ำ ปรับรูปที่ดินและเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตให้เหมาะสมกับที่ดิน

เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและการแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ของตำบลบ้านเสด็จ กรมพัฒนาที่ดิน ได้วิเคราะห์เบื้องต้น ดังต่อไปนี้

ปัญหาของตำบลบ้านเสด็จในภาพรวมสรุปได้ว่า มีปัญหาสำคัญ 3 ประการ คือ (1) ปัญหาดินเสื่อมโทรม (2) ปัญหาการขาดแคลนน้ำจนเกิดแล้งซ้ำซาก (3) เกษตรกรขาดความรู้ความเข้าใจการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน และมีปัญหา รองลงมา คือ ปัญหาการขาดผลผลิตไม่คงที่ ปัญหาดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของราษฎรในชุมชนโดยรวม

ในกรณีของปัญหาความเสื่อมโทรมของที่ดินนั้นจะรวมถึง (1) การชะล้างพังทลายของดิน (2) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ (3) พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน โดยในพื้นที่ตำบลบ้านเสด็จเป็นพื้นที่ที่มีความลาดชันเชิงซ้อนสูงทำให้พื้นที่ส่วนใหญ่พบปัญหาการชะล้างพังทลายของดินสูง คุณภาพของดินจึงไม่ค่อยจะเหมาะสมต่อการเกษตร และจากการวิเคราะห์ความลาดชันของตำบลบ้านเสด็จ ซึ่งมีเนื้อที่รวม 193,231 ไร่ นั้น พบว่า พื้นที่ตำบลบ้านเสด็จมีพื้นที่ความลาดชันเชิงซ้อน จำนวนมากถึง 24,002 ไร่ ระดับความลาดชันระหว่าง 5-15 มีจำนวน 23,331 ไร่ มีที่ราบที่ระดับความลาดชัน 15-20 เปอร์เซ็นต์ มีจำนวน 982 ไร่ และระดับความลาดชันระหว่างมากกว่า 20 เปอร์เซ็นต์ มีจำนวน 11,459 ไร่ จากการที่สภาพภูมิประเทศเป็นพื้นที่ลาดชันดังกล่าวนี้ ผลกระทบที่ตามมา คือ เกิดการสูญเสียดินที่มีความรุนแรงถึงรุนแรงมากที่สุดรวม 35,772 ไร่ หน้าที่ถูกชะล้างลงสู่เบื้องล่าง จึงไปทับถมลำน้ำตามธรรมชาติ ฝาย และอ่างเก็บน้ำจนตื้นเขินไม่สามารถเก็บกักน้ำไว้ใช้ได้ ตามที่ควรจะเป็นการขาดแคลนน้ำจึงเกิดขึ้นในหลายหมู่บ้านของตำบลบ้านเสด็จ ทั้งน้ำเพื่ออุปโภค บริโภคและน้ำเพื่อการเกษตร นอกจากนี้ในพื้นที่ที่มีความลาดชันมากกว่า 15 เปอร์เซ็นต์ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำครอบคลุมพื้นที่เพียงบางส่วนของตำบลเท่านั้น จึงเกิดปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน ในส่วนของปัญหาความอุดมสมบูรณ์ของดินที่เกิดขึ้นนั้น เนื่องจากการใช้ที่ดินติดต่อกันเป็นเวลานานโครงสร้างของดินได้มีการเปลี่ยนแปลง

ในกรณีของการขาดแคลนนํานั้น นอกจากผลการทับถมของตะกอนดินในแหล่งน้ำจืดตื้นเขินดังกล่าวข้างต้นแล้ว การที่ประชากรเพิ่มขึ้น กิจกรรมที่ต้องใช้น้ำเพิ่มขึ้น ทำการเกษตรเพิ่มขึ้นและปรับเปลี่ยนการปลูกพืช รวมทั้งเหตุการณ์ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ เช่น ปริมาณฝนน้อยกว่าปกติ ฝนทิ้งช่วง จนเกิดความแห้งแล้ง การขาดแคลนน้ำจึงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จำเป็นต้องวางระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อกักน้ำในดิน คงความอุดมสมบูรณ์ เพื่อจัดหาน้ำให้แหล่งน้ำต้นทุน โดยวิธีการต่างๆ ให้เพียงพอแก่ความต้องการ

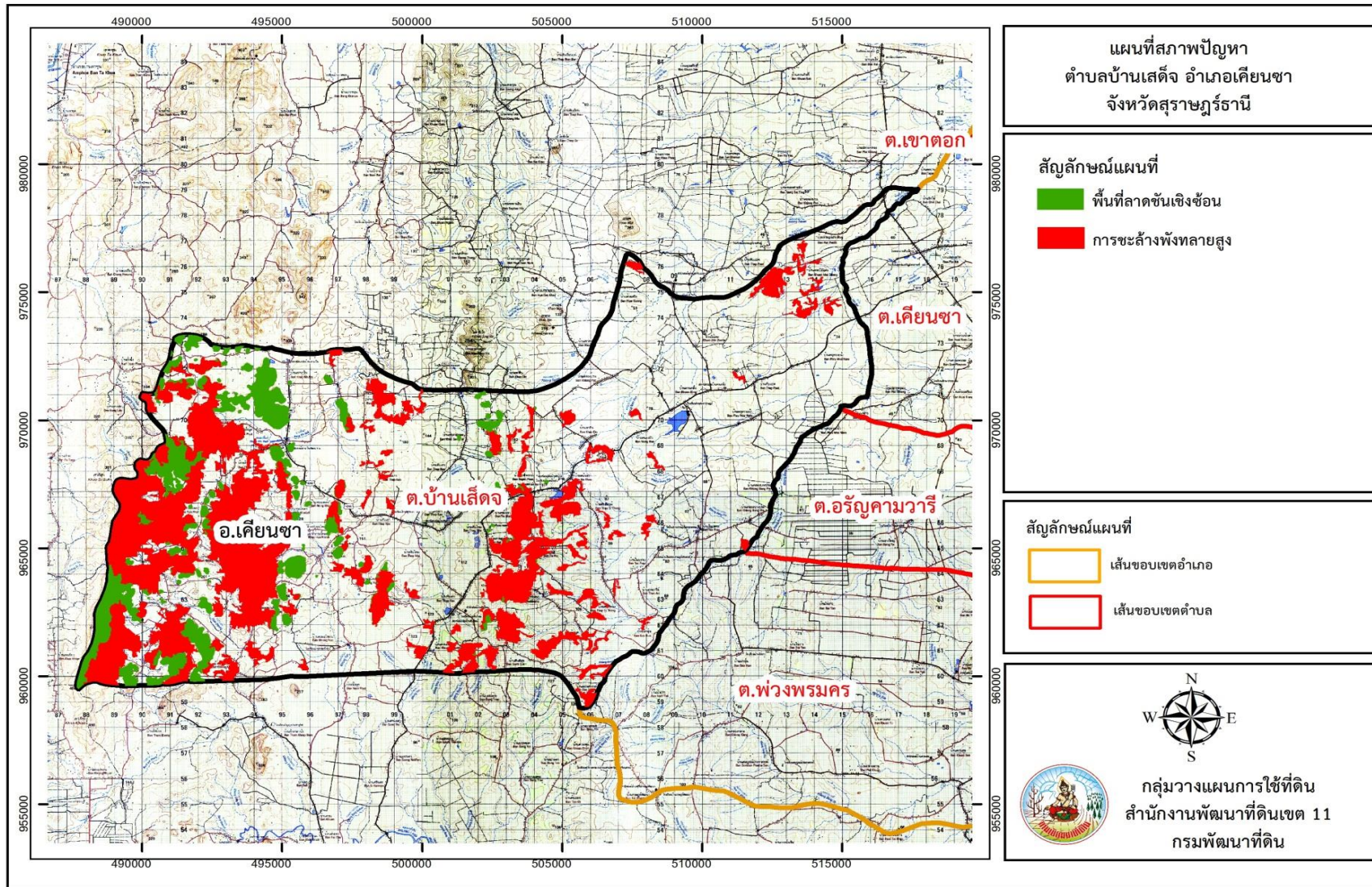
การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำจะต้องดำเนินการทั้งตำบลควบคู่กันทั้งปัญหาการชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่ด้านตะวันตกของตำบล กับปัญหาการขาดแคลนน้ำในพื้นที่ตอนกลางของตำบล โดยจัดทำโครงการ **“การพัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบ”** ทั้งพื้นที่ตำบลที่รวมข้อเสนอในการแก้ไขปัญหา โดยการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อลดการชะล้างพังทลาย การสูญเสียดิน และชะลอการไหลของน้ำ บริเวณตอนกลางของตำบล สภาพพื้นที่ประกอบด้วยที่ราบและที่ลาดชัน พื้นที่บางส่วนมีระดับความสูญเสียดินในระดับรุนแรงถึงรุนแรง การจัดการพื้นที่ควรจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

วางผังน้ำทั้งระบบ และสนับสนุนการปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิต บริเวณด้านตะวันออก สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ (ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ และ 2-5 เปอร์เซ็นต์) มีส่วนน้อยที่มีความเสี่ยงในการสูญเสียดินจากการชะล้างพังทลายของดินและไหลลงสู่อ่างเก็บน้ำ การจัดการพื้นที่ควรพัฒนาที่ดินและระบบน้ำ ได้แก่ การขุดลอกคลอง ก่อสร้างสระน้ำ ฝายกั้นน้ำ คลองส่งน้ำ คลองระบายน้ำ การขุดบ่อบาดาล ปรับรูปที่ดินปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิต และการทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เพื่อให้การใช้ที่ดินสามารถใช้พื้นที่ได้อย่างต่อเนื่องและเกิดประโยชน์ทั้งตัวเกษตรกร ชุมชน ในด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม

ในกรณีดินขาดความอุดมสมบูรณ์ สาเหตุเนื่องมาจากการปลูกพืชเดิมซ้ำซากเป็นระยะเวลา ยาวนาน เกษตรกรขาดองค์ความรู้ด้านการจัดการดิน และขาดการปรับปรุงบำรุงดินให้เหมาะสมกับพืชที่ปลูก ซึ่งสามารถแก้ปัญหาด้วยการปรับปรุงดิน ส่งเสริมให้เกษตรกรมีองค์ความรู้เรื่องการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินรวมถึงการเก็บตัวอย่างดินเพื่อวิเคราะห์ธาตุอาหารในดิน เติมอินทรีย์วัตถุในดินด้วยพืชปุ๋ยสด ปรับปรุงบำรุงดินด้วย ปูนโดโลไมท์ ควบคุมโรคพืชและแมลงด้วย สารเร่ง พด.3 พด.7 และ พด.14 และลดการใช้สารเคมีทางการเกษตรด้วยการใช้สารอินทรีย์ จัดทำแปลงสาธิตการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เหมาะสมกับพืชรวมถึงการนำเทคโนโลยีทางการเกษตรใหม่ๆ มาใช้เพื่อปรับปรุงดินให้เหมาะสมกับพืช สนับสนุนชุดวิเคราะห์ดินเบื้องต้นภาคสนาม (Test Kit) จัดโครงการอบรมเกษตรกรที่สนใจเข้าร่วมอบรมความรู้เรื่องการวิเคราะห์ดิน และการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน (รูปที่ 7-1)

แผนการใช้ที่ดินตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

รูปที่ 7-1 การชะล้างพังทลายของดินในเขตการใช้ที่ดิน ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตเกษตรกรรมที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2566-2570

เขตการใช้ที่ดิน (เกษตรกรรม)	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
1. เขตปลูกไม้ผล/ไม้ทางเลือกเนื้อที่ 2,950 ไร่ 2. เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 159,889 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	
	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	n/a
	1.2 การจัดหาและส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	n/a
	1.3 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	n/a
	1.4 การจัดหาปุ๋ยโดโลไมต์	n/a
	1.5 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	n/a
	1.6 การพัฒนาองค์ความรู้ให้เกษตรกรเข้าใจและรู้จักการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน	n/a
	1.7 สนับสนุนชุดวิเคราะห์ดินเบื้องต้นภาคสนาม (Test Kit)	n/a
	1.9 สนับสนุนสารเร่งซูปเปอร์พด.14 ไตรโคเดอร์มา เพื่อควบคุมโรคพืช	n/a
	2. การบริหารจัดการน้ำ	
	2.1 การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	n/a
	2.2 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	n/a
	3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	n/a
	รวมแผนงาน/โครงการ	n/a

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
1. เขตพื้นที่เกษตรกรรม 1. เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 2,950 ไร่ 2. เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 159,889 ไร่	การแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรม พื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน และเพิ่มศักยภาพการผลิต 1) โครงการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งตามศักยภาพ (สนง.สหกรณ์จังหวัด) 2) โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตร (สนง.สหกรณ์จังหวัด) 3) โครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ (สนง.สหกรณ์จังหวัด) 4) โครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ (สนง.สหกรณ์จังหวัดจังหวัด)
2. พื้นที่แหล่งน้ำ เนื้อที่ 603 ไร่	1) โครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาแหล่งน้ำชลประทาน (กรมชลประทาน) 2) โครงการพัฒนาระบบชลประทานด้วยนวัตกรรม (กรมชลประทาน) 3) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำ (กรมชลประทาน) 4) โครงการพัฒนาโครงการชลประทานเดิม (กรมชลประทาน) 5) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการส่งและระบายน้ำ (กรมชลประทาน) 6) โครงการจัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำในพื้นที่ชลประทานเดิม (กรมชลประทาน)

แผนการใช้ที่ดินตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี แผน 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยนับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ (บาท)					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2566	2567	2568	2569	2570		2566	2567	2568	2569	2570		
1. ปรับปรุงบำรุง															
เขตปลูกไม้ผล/ไม้ยืนต้น	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	ราย	100	100	120	120	120	500	51,200	51,200	61,440	61,440	61,440	286,720	พต
เขตปลูกไม้ผล/ไม้ยืนต้น	1.2 จัดทำเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	ตัน	1.5	1.5	1.5	2.5	3	10	44,625	44,625	44,625	74,375	89,250	297,500	พต
เขตปลูกไม้ผล/ไม้ยืนต้น	1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	ไร่	300	300	300	500	600	2,000	4,500	4,500	4,500	7,500	9,000	30,000	พต
เขตปลูกไม้ผล/ไม้ยืนต้น	1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	กลุ่ม	1	1	2	2	2	8	3,400	3,400	6,800	6,800	6,800	27,200	พต
เขตปลูกไม้ผล/ไม้ยืนต้น	1.5 การจัดหาปุ๋ยอินทรีย์	ตัน	20	20	30	30	30	130	34,000	34,000	51,000	51,000	51,000	221,000	พต
เขตปลูกไม้ผล/ไม้ยืนต้น	1.6 ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด	ไร่	40	40	60	60	60	260	600	600	900	900	900	3,900	พต
2. การบริหารจัดการน้ำ															
เขตปลูกไม้ผล/ไม้ยืนต้น	2.1 การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	ประมาณ	-	-	-	-	-	-	-	200,000	-	-	-	200,000	พต
เขตปลูกไม้ผล/ไม้ยืนต้น	2.2 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	บ่อ	-	1	2	1	2	6	-	17,800	35,600	17,800	35,600	106,800	พต
3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน															
เขตปลูกไม้ผล/ไม้ยืนต้น	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	กล้า	20,000	30,000	40,000	50,000	50,000	190,000	40,000	60,000	80,000	100,000	100,000	380,000	พต
รวมเป้าหมายงานและงบประมาณ														1,553,120	
หมายเหตุ : งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณการเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ															

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง. 2556. แผนที่ขอบเขตตำบล ปี 2564 (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- _____. 2566. รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้าน รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนธันวาคม พ.ศ.2566). แหล่งที่มา: <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statyear/#/TableTemplate/Area/statpop>, 1 พฤษภาคม 2566.
- กรมการพัฒนาชุมชน. 2566. ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล ปี 2565. แหล่งที่มา: <https://ebmn.cdd.go.th/>, 1 มิถุนายน 2566.
- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. 2566. ปริมาณน้ำและจำนวนบ่อบาดาล. แหล่งที่มา: <http://app.dgr.go.th/newpasutara/xml/search.php>, 26 พฤษภาคม 2566.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2566. จำนวนครุว์เรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จำแนกรายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนมกราคม พ.ศ. 2566). แหล่งที่ <http://mvos2.gistda.or.th/>, 15 พฤษภาคม 2566.
- กรมอุตุนิยมวิทยา. 2566. สถิติภูมิอากาศคาบ 30 ปี พ.ศ. 2536-2565 (ไฟล์ข้อมูล). กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, กรุงเทพฯ.
- กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน. 2566. แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน ปี 2566 (ไฟล์ข้อมูล). กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน. 2566. แผนที่ทรัพยากรดิน (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- บัณฑิต และ คาร์ณ. 2542. คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน. กองวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- เทศบาลตำบลบ้านเสด็จ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2566. วิสัยทัศน์ของตำบล แหล่งที่มา : <https://bansadet.go.th/frontpage>. 21 สิงหาคม 2566.

สถานีพัฒนาที่ดินสุราษฎร์ธานี

Surat Thani Land Development Station

เลขที่ 12 หมู่ที่ 8 ตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

E-mail : sni01@ldd.go.th โทรศัพท์ 077-953068